

БРОЈ 2

СТУДЕНТСКА БАЈКА

ИЗДАЊЕ ЈАНУАР 2021.

„Студентска бајка”

Лист студената Високе школе струковних студија за образовање
васпитача у Кикинди

Број 2

Оснивач и издавач

ВШССОВ у Кикинди

Студентски парламент ВШССОВ у Кикинди

Светосавска 57, Кикинда

Директор и главни уредник

др Ангела Месарош Живков

Уредништво

Светлана Крнета, председник Студентског парламента

Тања Бркљач, мастер

мр Србислава Павлов

Лектор

Тања Бркљач, мастер

Редакција

Ана Вукобрат, мастер

др Миланка Маљковић

Студентска редакција

Стефан Попаживанов

Стефан Радин

Тамара Славић

Тамара Саити

Никола Халаи

Светлана Крнета

Дизајн корица

Стефан Радин

Прелом

Стефан Радин

Реч главног уредника

Драги студенти и колеге наставници, пред вама је други примерак Студентског часописа „Студентска бајка“. Садржај другог броја је припреман у току зимског семестра школске 2020/21., а свој допринос овом издању дали су наставници и студенти наше Школе. Настава у школској 2020/21. години се реализује у другачијим условима у односу на претходне године услед епидемије вируса Covid-19. Студенти основних и мастер студија наставу похађају по комбинованом моделу, тј. вежбе се реализују у просторијама Школе, а теоријска настава онлајн. За практичну наставу су формиране мање групе, док је за студенте у радном односу организована консултативна настава вежби радним суботама. У настави највише недостају реализација праксе и методичких активности у предшколским установама. Студенти треће године усмерене активности из методичких активности симулирају у просторијама Школе, у сарадњи са својим колегама. У овим условима најбитније је да се сви придржавамо препоручених мера за заштиту како бисмо остали здрави и сачували себе и своје најближе.

У овом броју часописа објављени су радови студената и наставника о реализацији ваннаставних и наставних активности, примери добре праксе, литерарни и ликовни радови, као и предлози наслова књига за децу и одрасле по препоруци књижничара Народне библиотеке „Јован Поповић“ из Кикинде и студената треће године смера Струковни васпитач деце предшколског узраста.

др Ангела Месарош Живков,

директорица ВШССОВ у Кикинди

Реч уредника

Драге колегинице и колеге,

Пред вама се налази други број нашег студентског листа, надамо се бољи и садржајнији од претходног. У време короне и појачаних епидемиолошких мера, у измењеном режиму рада, наставе и дружења, потрудили смо се да останемо доследни замишљеној концепцији часописа и да га, квалитетом прилога, унапредимо. Приликом објављивања овог броја часописа отишли смо корак даље, и на препоруку Народне библиотеке „Јован Поповић“ из Кикинде, извршили смо упис студентског листа у каталог Матице српске и тиме учинили нашу „Студентску бајку“ видљивијом широј публици.

У име редакције захваљујем свим ауторима који су послали своје радове и позивам све заинтересоване на сарадњу.

Светлана Крнета

350 ГОДИНА ОД СМРТИ ЈАНА АМОСА КОМЕНСКОГ

Поводом 350 година од смрти Јана Амоса Коменског (1592–1670), великог педагога и хуманисте, у холу Школе уприличена је изложба о његовом животу и раду.

Одабрани цитати Јана Амоса Коменског

Васпитање подразумева поштовање детета. Деца су највреднији дар Божији – драгуљ са којим не може ништа да се упореди.

Деци смо дужни да указујемо исту љубав и поштовање као сами себи.

Са васпитањем детета треба почети од најранијег узраста. Тешко је надокнадити пропуштено.

ДЕЧЈИ БИСЕРИ

приредила Сања Петков

Разговор са мамом

Теса П., 5,5 година

Тражимо се и даље и свашта ново испробавамо

Моје питање јутрос гласило је:

-Теса, шта ти се од ових активности, балет, цудо, атлетика, до сада највише свиђа?

Теса:

-Највише ми се свиђа живот на улици.

Андрија Б., 6 година

-Мама, знаш када ћу ја играти фудбал?

-Када?

-Када Меси добије корону и више не буде могао да буде капитен Барселоне. Нећу ја да играм фудбал, ако нисам капитен Барселоне.

СТАТИСТИКА

Воз је клепетао. И у возу је клепетала. Жена и по.

-Удовица?- упитах је.

-Нисам удовица – рече – муж ми је ту у ходнику, пуши.

Изашао сам на ходник и њеног мужа преселио у аорист. Вратио сам се поново у купе.

-Ево, сад сте удовица!

-Нисам – рече она – бићете мој седамнаести муж.

Немања Савић

САДРЖАЈ

Надриписцу чије романе нико није читао, пријатељи су непрестано говорили како су наводно ситна слова у књигама и како их управо то спречава да се озбиљније посвете његовим делима. Међутим, колико год он у наредним књигама повећавао фонтове слова, изговор је био исти: ситна су!

Једном, док је кориговао недостатке свог стваралаштва, инспирисан написаним, спопала га је мука, и одједном је почео да повраћа.

Тиме је бар садржај учинио уочљивијим.

Немања Савић

СМРТ

Ништа не тврдим. Само кажем: кајсије које је јео непосредно пред смрт могу да буду добар путоказ приликом обдукције. Иза њега је пронађено деветнаест коштица. Претпостављени број је двадесет. Мора да буде округлао. Уосталом, и земља је округла.

Ипак, требало би звати ботаничаре. Не познајем довољно ендемске врсте. А и слабо видим. Можда то нису биле кајсије.

Можда је то била кајсијевача.

Немања Савић

АНАЛОГИЈА

Био је мрак. Лежао сам. Укључио сам лампу и почео да читам обимну књигу. Имала је наслов АНАЛОГИЈА. Затим сам се уморио, искључио светлост, поправио јастук, загрлио жену и одложио дебелу књигу.

Погледао сам још једном наслов књиге.

Одложио сам дебелу жену и загрлио јастук.

Немања Савић

Тужни су ти погледи што беже од стварности, што лутају унаоколо, тражећи илузију која се скрива међу узаним испуцалим зидинама, како би било да је било...

Они пуцају од лажног осмеха, пуцају од лажних пријатеља, грљења, лажне љубави.

Тужни су ти погледи, који безуспешно крију оно што срце жели да каже, да испуца терет који носи на души данима, и ноћима, месецима, чак и годинама. Тужни су ти погледи који се мимоилазе када се сударе, а када окрену главу једно од другог, враћају се погледима кришом, пуни жеље и наде да се да променити ишта. Узалуд. Бежимо од онога што заиста не видимо, и бежимо од онога што заиста не знамо, а мислимо да је то оно право, не желећи да сазнамо и ону другу страну, не бисмо ли пружили себи а и другоме прилику да се саслушамо, и чујемо, удубимо толико да схватимо да смо погрешно тумачили, имали искривљену слику све време.

Тужни су ти погледи када одсуствујемо од сопствених мисли спуштене главе, схватајући да постоји невидљиви хаос који само двоје виде када се сретну, посматрају на даљину, а онда то постаје зачарани круг изолованих душа без излаза.

И тужно је то што са стрепњом и ишчекивањем трунемо, осуђени да чекамо, а не дочекамо.

Понекад.

Тамара Саити

Куда си пошла? Ох душо моја
можда слутим, да кришом знане
путеве ми кројиш и опет као птица,
слободно њему ходиш. Чувај је. Не пуштај. Нек умине свака
рањеност што оста.

Шта сам хтела? Куда да пођем?
Колико још сате да бројим?

Да дођеш, да склопиш, твоје снене очи мудре, да ме твоја благост
врати. Где хтедох и где не смем. На узаном путу ходим.

Не, немојте, пустите! Иштем одавно
да у вашим, да у твојим очима живим, да моме срцу твоје остави
траг. Да опет кажем. Лица смела. Ти то можеш. Вољено моје.

Да ли је ноћ исто хтела, да чудесним
сјајем блиста, да ми истину дарује
плаштом свих одаја чудесних.

Хајде, задржи, сваку сузу врелу,
пружи руку до моје чврсто је држи. Буди ту
у мирној луци, пружи реч, умиј ме прекором мирољубивим и
скрушеним.

Погледом праведним покриј ме ноћу,
сваку зебњу човечношћу угреј.
Милошћу твојом, опет благосиљај.
Да никад не заборавим да дајем.
Јер оно што си дао неповратно,
сијаће љубављу чистом, истином.
Вечношћу у којој смо нас двоје.

Тамара Славић

***

Одавно лутам, знаш ти то, свега имам осим петље, а године пролазе, с временом постајем све рањивија, у себи, уздахом говорим, „чија си тако ничија, тако туђа, а неретко своја, или би у једној ‘туђини’ можда пронашла себе“. А ја и ти знамо да постојање утврђује темељ живота једино у љубави. Знамо и ћутимо. Не градимо. Упорно тражимо нешто чега одавно нема. Неког да нам каже. Можете ви то. Неко добро да нам дâ снагу. Лажна скромност као и лажна снага увек пуцају када је нит танка поплочана неиздрживом тежином, снага у љубави све понесе, поднесе и истраје, кад пре времена пукне веза, брак, пријатељство, родбински односи, значи да није било довољно јако, да је вредно кидања. Проналазим мрву радости, ону коју несебично дајем другима. Дајем, а немам осећај да ишта губим. Одавно не сатирем таму заборавом, јер заборав јесте исто што и поклањање времену, неких још увек постојећих рана, она се само љубављу лечи. Одавно више не бројим сате ни вечност у твоје врелом капуту. Хоћу да је живим. Осетим, додиром разбудим и срцем оставим траг „заувек“. Због тога живи, томе прибегавај и када те ране заболе знај да оне зацељењем оздраве и уче, уче о лепоти. Знамо, знамо ја и ти да нам је мало сваког дана а никада превише наше лепоте, оне коју носимо у себи. Ма за све си у праву, али нек попусти тај грч на твоје лицу. Радуј се. Немој никада мало, то мало никада није и неће бити пуно, а можда је и таман, можда превише. А можда и сасвим довољно за љубав.

Тамара Славић

***

Данас смо одредиле и назвале овај дан „нашим даном“, сулудо, кажем ти кроз осмех, зар није сваки већ твој поклоњен мени. Знам, јесте. Свака твоја суза при усхићености када би одлазила или пак низала одређене успехе, за мене су нешто најсветије, вешто би прикрила лице и убрзо ме назвала „твојим поносом“, а онда бисмо заједно почеле да плачемо, као кад смо данас укључиле радио и пустиле ону песму коју ти волиш „Не верује срце памети“, волиш да свака песма има дубљи смисао, а затим бих ти ја певала, говориш како дивно певам баладе, а ја бих наставила, за покору што те волим именом се твојим молим тебе молим, Бога преклињем газио би’ хладан камен и по трњу живи пламен само дахом да

те дотакнем... Ти си мајко мој пламен човечности, доброте и искрености сачувала и неговала до сада. Волети и душом трагати ка свему истинском, том путу си ме увек својом љубављу водила, благошћу твојом ми сваку реч чинила још смелијом, и тада бих се достојанству и смерношћу увек водила. Јер се у теби све то може видети. Огледало моје душе си. Док смо гледале старе фотографије и присећале се свега твој осмех се није могао сакрити, као и на сликама где би твоје руке грлиле моје мајушне. Одгајати дете, јесте најсветији дар са неба. Као и твоје речи које кроз шапат говориш, „ћерку Бог да ти да, још једну себе да имаш“.

Тамара Славић

***

Док сам са одушевљењем гледала серију и размишљала о лепоти мира, једна реченица ми је изразито привукла пажњу и натерала на очи сузе које су падале као киша. Поновила сам тихим гласом већ виђену. „Лепото моја, немој само да ми повредиш срце“. Колико тајни та реченица чудесно носи са собом, и носи поуку, знање да разумемо и смелост да умемо да дамо највреднији део нашег бића некеме као дар. Без страха, за вечно трајање и трагање. Поклонити некеме срце без бојазни да ће бити повређено и оставити га у рукама вољене особе. Најузвишеније. Чиста Божанска светост, која даје снагу и умива, па тако умивени јасније видимо и више волимо. Љубав има моћ да разуме и да даје и да никада не помисли на издају. Чак и ако мислимо да покушамо да преваримо, Бог све види, а живот нас увери да не можемо некога издати док не издамо прво и једино себе. И највећа богоугодна, молитва као жртва којој дајемо изузетну важност, чија вредност нема цену и као благослов да се вечно чува, нешто што и само небу припада. Срце. Најјаснији водич у свим путевима живота.

Тамара Славић

СТУДЕНТИ ВШССОВ МУЗИЧКИ ОСЛИКАЛИ ПРОМОЦИЈУ КЊИГЕ

Каталин Киш (флаута), студенткиња треће године, Милорад Пепић (виолина) и Славен Балаћ (кларинет) студенти прве године смера Струковни васпитач деце предшколског узраста, су са својим колегиницама и колегама из оркестра КУД „Светозар Марковић“ из Новог Сада извели пригодан музички програм.

У организацији Културног центра Кикинда, 16.10.2020. у Народном музеју у Кикинди, поводом промоције књиге „Први и/или последњи петлови“, ауторке Мирјане Миланков, наши студенти Каталин и Славен су наступили изводећи дела Гардела „Por una cabeza“, Шостаковича „Валцер бр. 2“ и Остојића „Рођендански мињон“ за кларинет соло. За клавиром је био Борис Шкапик, бивши студент наше школе, тренутно студент четврте године Академије уметности из Новог Сада.

Поред тога што су имали част и привилегију да се представе пре свега домаћој публици, наши студенти су уједно истакли важност свог уметничког деловања кроз едукативне студијске програме наше Школе и на тај начин, заједничким снагама, одговорили захтевима како локалне тако и шире академске заједнице.

Слободан Балаћ, спец.

ОД ИГРАЧКЕ ДО РАЧУНАРА – ИНТЕГРИСАЊЕ ИНФОРМАТИЧКИХ ТЕХНОЛОГИЈА У МЕТОДИЧКЕ АКТИВНОСТИ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА ПРЕМА ПРОЈЕКТНОМ ПЛАНИРАЊУ

ПРОЈЕКАТ „ЧАРОЛИЈА ВОДЕ”

Тема пројекта: „Вода“

Узрасна група: припремна предшколска

Број деце у групи: 30

Васпитач: Јована Шешлија

Пројекат: Вода - важност воде за живот, потрошња воде, загађење воде, уз примену информатичких технологија у раду.

Модел рада – пројектно планирање

Почетни пано

Пројекат настаје након ситуације која се догодила у купатилу, када једно дете након прања руку заборавља да искључи воду. Другари га опомињу да је важно да се вода штеди, јер је вода важна за живот, за хигијену, за раст биљака и животиња итд., те да не треба неконтролисано трошити воду. Тако је настала тема „Вода”.

Позивно писмо родитељима

Добијамо информацију од једног родитеља који ради у ЈКП „Водовод и канализација” да они имају пројекат за децу у вртићима под називом „Чаролија воде” (https://m.facebook.com/vikns.rs/videos/2120843764608277/?refsrc=https%3A%2F%2Fm.facebook.com%2Fstory.php&_rdr). Шаљемо им имејл са обавештењем да желимо да сарађујемо са њима и они нам имејлом одговарају да су заинтересовани за сарадњу.

Процесни пано

ЈКП „Водовод и канализација“ је деци у вртићу приказао пројекат примерен њиховом узрасту. Путем видео-бима су кратким филмом и сликовним приказима деци приближили важност воде.

На видео-биму су деци приказали, сликовно, како вода из Дунава стиже до фабрике воде где се пречишћава помоћу великог рачунара који прати исправност, квалитет и потрошњу воде, те да ли је вода спремна да се пусти у славине за употребу.

Помоћу видео-бима, деци је представљена правилна и неправилна употреба воде приликом заливања баште, туширања, прања аутомобила итд.

а крају презентације деца су могла коришћењем миша на рачунару да реше лавиринт куда вода из славине треба да прође до чаше за пиће, као и да слажу електронску слагалицу на тему воде (задаци намењени даровитој деци).

Пројекат настављамо даље кроз примену информатичких технологија, рачунара, Гугла, интернета за прикупљање информација, гледање документарних и едукативних филмова, слика о различитим врстама вода (реке, мора, океани...) о загађењима и загађивачима вода.

Завршни пано

Од материјала који смо прикупили током пројекта, родитељи са децом и ми, васпитачи, преко Гугла смо направили кратак филм о нашем пројекту, који смо приказали преко пројектора који имамо у вртићу, и колегиницама, као пример добре праксе.

Цео процес пројекта „Вода“ забележен је мобилним телефоном, а фотографије су одложене у фолдеру лаптопа вртића (свака група у вртићу има свој фолдер за одлагање података везаних за пројекте).

У овом пројекту, деца су највише била заинтересована за:

- истраживачки центар: где смо путем интернета на лаптопу проналазили различите експерименте с водом у различитим агрегатним стањима (симулација експеримента)

- сензорно-моторички центар: електронске слагалице о води које су решавали на лаптопу
- језички центар: након сваког боравка у природи (на каналу ДТД, Дунаву, Палићком језеру, Јегрички) везаног за пројекат „Вода“, снимали смо дечије импресије, изјаве и запажања и саставили их у кратак филм о важности воде, како за здравље тако и за живот, о важности незагађивања воде, који смо послали имејлом и родитељима.
- музички центар: путем интернета на лаптопу, пронашли смо различите звукове воде, од брзог поточића, водопада, мирне реке до шума таласа мора.

Корелација са Методиком упознавања околине, Методиком музичког васпитања и Методиком развоја говора.

Инклузија: за дете које је слабовидо могуће је повећати резолуцију на екрану лаптопа.

Предметни наставник: др Љиљана Крнета, проф.Студенткиња на дошколовању: Јована Шешлија, васпитач

КАКО ПОДСТИЧЕМО ДЕЧЈУ КРЕАТИВНОСТ?

/размена студентских искустава/

Врло је битно оставити простора сваком детету да покаже своју маштовитост, креативност и на тај начин дође до решења. Не треба их спутавати, претерано усмеравати и нудити готова решења. Уколико спутавамо дечију слободу, посебно са аспекта језичког изражавања, оно ће свет гледати и анализирати по правилима других, а не на основу личног виђења, што ће га чинити несигурним у испољавању сопствене личности.

Морамо им дозволити да експериментишу, да слободно искажу своја гледишта и мишљења, да проверавају, покушавају и греше, да тумаче на свој начин ликове из прича и процењују шта је добро, а шта лоше. То је једини пут којим ће проналазити и потврђивати сопствену личност.

Током маја месеца 2020. године, у оквиру практичних активности из Методике развоја говора код др Миланке Маљковић, проф. студенти су се бавили питањем „Како подстицати дечију креативност“. У тексту који следи износимо њихова искуства и мишљења:

о Креативност код деце ћу подстаћи тако што нећу дозволити деци да седе и посматрају своје вршњаке, већ ћу сву децу укључити у активност – Ердељан, Т.

о Увек покушавам да код детета подстакнем машту – Киш. К.

о Као будући васпитач, децу ћу упознати са свим сликарским техникама које су за њихов узраст и увек ћу експериментисати са децом, научити их да комбинују разне технике како би добили што лепши уметнички рад – Попаживанов, С.

о Ја бих слободно време проводила на отвореном, јер природни свет покреће децу – Протић, И.

о Децу усмеравам на напредак тако што у групи стварам позитивну атмосферу, тако ће и деца мислити позитивно. Дозвољавам да свако од деце буде другачији, да скупи храброст да постави питање и каже своје мишљење. Проширујем им сферу интересовања и не постављам границе у раду јер тиме спутавам њихове могућности – Пеић, Ј.

о Усмераваћу их тако што нећу говорити шта да нацртају, већ да цртају оно што они мисле и да на тај начин изражавају себе и

своја осећања – Радин, С.

о Усмеравам их ка напретку тако што их бодрим и подржавам у њиховим замислима и идејама – Рац Сабо, М.

о Нарочито се трудим да одговорим на свако питање, јер након задовољавајућег одговора увек следи још једно питање и дечија радозналост је заиста непрекидна, а ми, одрасли, креирамо њихов свет - Стојановић, М.

о Децу подстичем на развијање креативности тако што их охрабрујем, дајем им материјале, али не и готова решења, подстичем их на различитост мишљења - Трајковић, Н.

о Креативност деце подстиче се разговором, постављајући им питања и од њих захтевати

одговоре, њихово мишљење виђење онога шта је тема. Такође од њих захтевати да своје мишљење нацртају, направе од понуђеног материјала - Лејић, Н.

о Стимулисање деце да размишљају другачије, да изражавају своју маштовитост и креативност, да долазе до тачних или погрешних решења, помоћи ће им да схвате да се до једног циља не долази увек истим путем, да постоје и друге могућности - Станков, К.

о Деци дајем потпуну слободу маште и креативности. Наравно, сваки човек грешити, и не треба осуђивати, тако да и када дете погрешити покушам да му помогнем и на леп начин објасним шта треба да уради и где да поправи – Крнета, С.

о Похвалом се код деце развија мотивација која развија креативност и жељу за даљим учењем. Веома је важно да не ускраћујемо дечију спонтаност већ да је негујемо, јер се из спонтаности развија дечја креативност – Ладичорбић, Е.

о Увек се трудим да похвалим дете, охрабрим лепим речима, увек кажем да ми се рад или било шта друго што ми покаже допада, да је лепо урађено и ту сам уз њега ако затражи помоћ – Петровић, С.

о Ми као васпитачи требало би да помогнемо детету да сазна нешто ново али не тако што ћемо му „сервирати“ све што знамо. Покушаћемо да га на што занимљивији начин научимо нешто ново, да пустимо дете да искаже своју индивидуалност – Крстин, И.

о Трудим се да пратим шта децу занима, шта воле и шта код њих буди интересовање и пажњу. Гледам да им обезбедим простор

у ком би се осећали као да имају посебну моћ (ликовни, музички, језички, драмски, грађевински). Да им омогућим комбиновање једноставних, разноврсних и привлачних ствари, да причају приче по жељи и на свој начин, смишљају игре, цртају, глуме, да им омогућим слободно изражавање свог става, мишљења. Охрабрујем их на отвореност, трагање, размишљање о појединим стварима, догађајима, на решавање проблема – Васић, А.

о Усмеравам их тако да својом упорношћу и истрајношћу дођу до циља. Тиме будимо код њих емпатију, жељу за игром, маштом – Ћирић, М.

о Дете само треба да бира начин на који ће радити, истраживати. Слободна игра код детета буди машту, што подстиче њихову креативност – Змијањац, Б.

о Децу можемо усмеравати кроз разговор, глуму, учење, играње, активности где деца имају задатак да истражују, откривају, активности где се сусрећу са одређеним материјалима – Милошев, М.

о Деци треба показати да нема погрешних одговора, већ да је сваки њихов одговор прихватљив. Дакле, уколико приметимо код детета интересовање за одређену тему, треба му допустити да слободно изнесе своје мишљење и ставове. На тај начин ће коришћењем сопствене маште и креативности доћи до жељеног циља – Ћирић, И.

о Трудим се да подстичем креативност код детета сматрајући, при томе, да је љубав и пажња одраслих најбитнији елеменат. Подршка одраслих, родитеља, бака, дека, васпитача и окружење богато материјалима за манипулацију и игру је основ развоја дечије креативности – Михајлов, А.

о Подстичем креативност код деце и усмеравам их ка напретку кроз подршку. Трудим се да децу подржавам у свему, подржавам их да буду слободна, подржавам их да раде, подржавам и њихове грешке и дајем им до знања да се из грешака најбоље и највише учи – Косановић, В.

о Деца воле кад им је машта слободна, када их не ограничавамо. И кад их пустимо да нешто одраде онако како они мисле да треба. Када детету допустимо да се води сопственим идејама оно постаје сналажљивије – Вуцеља, М.

о Дечију креативност подстичем кроз њихову машту,

радозналост и кроз разне активности (грађење са коцкама, слагање слагалица, препричавање приче на њихов начин, рецитовање песме, илустрација бајки...), усмеравам их тако што их подстичем да сами пронађу решења за дату активност у којој учествују – Јеринкић Макивић Ј.

о Пратим дечија интересовања, не намећем им готове идеје и теме већ их подстичем да сами бирају, истражују. Мислим да деца више уживају у активностима које су сами иницирали – Лазовић, А.

о Хвалим дететов труд за све што покуша да уради, охрабрујем га да истражује, да слободно изрази своје мишљење. Подстичем их да један проблем реше на различите начине – Младеновић, Т.

о За мене су кључ креативности и успеха слобода и подршка. Трудим се да децу усмеравам ка напретку кроз стварање односа у ком их потпуно поштујем, охрабрујем и подстичем – Халаи, Н.

о Пут ка дечијем напретку веома је комплексан, зато је битно посветити пажњу свим сферама дечијег развоја, како би дете што више напредовало. Свака и најмања похвала веома утиче на дечији напредак – Косановић, Ј.

МЕЂУПОВЕЗАНОСТ

Дуња Гавранчић, Александра Ковачевић, Марија Берта
Гости: Константин Лудајић, Инес Бајић, Емилија Ладичорбић

Изложба ликовних радова студената ВШССОВ у Кикинди

Изложбени хол ВШССОВ (код амфитеатра) октобар 2020.

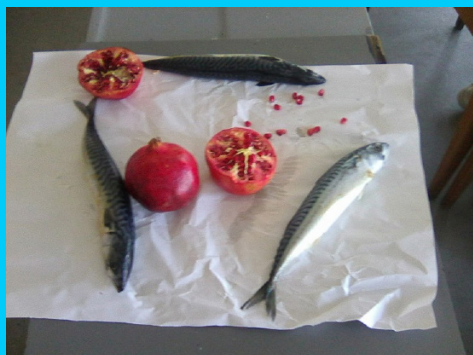
Ликовну изложбу МЕЂУПОВЕЗАНОСТ највећим делом сачињавају радови настали на часовима вежби обавезних предмета: Методика ликовног васпитања, Методичке активности из ликовног васпитања као и у склопу ваннаставних активности Креативне ликовне радионице. Индивидуални менторски приступи наставника др Милорада Степанова подстакли су и одређено експериментисање, првенствено у ликовним подручјима цртања и сликања од стране студената – будућих васпитача.

Излагачи су највећим делом студенти завршне године основних студија (смер Струковни васпитач деце предшколског узраста), док су радови изабрани за излагање настајали током њиховог трогодишњег школовања, укључујући и период од априла до јуна 2020. који је вишом силом преиначен у „онлајн наставу“.

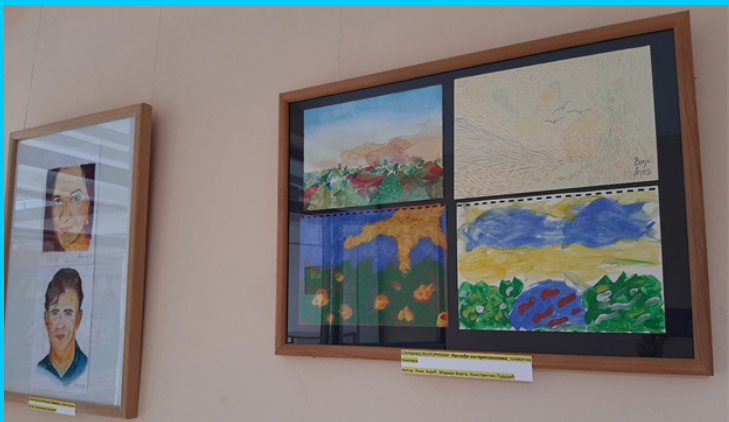
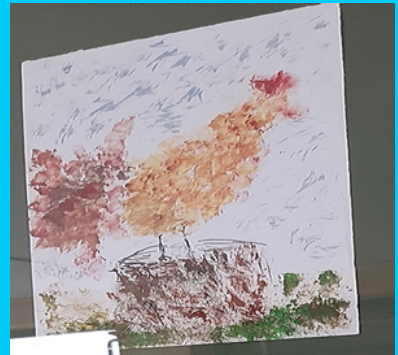
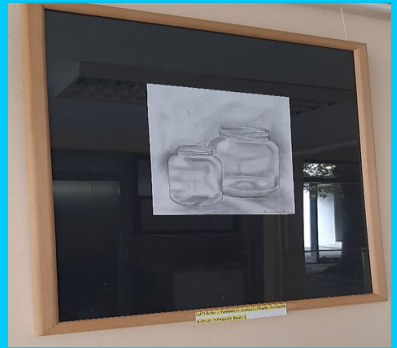
Генерације студената, будућих васпитача који се школују на ВШССОВ у Кикинди, годинама уназад континуирано у оквиру својих излагачких активности приказују специфичне индивидуалне, социјалне и естетске карактеристике друштвеног тренутка у којем њихова дела настају. Поједини студенти, усвајајући и програмска начела акредитованих предмета попут Методике ликовног васпитања, Методичких активности из ликовног васпитања, као и ваннаставних активности као што је Креативна ликовна радионица, чине и корак више – успевају да додатним ангажовањем значајно унапреде и сопствено визуелно-ликовно стварање и естетски развој. Наравно, у питању су непретенциозни и слободни приступи ликовном обликовању и стварању који ће бити у служби њиховог даљег рада са предшколском децом. Отуда и назив изложбе:

Међуповезаност, колико самих наставних предмета али зашто не рећи и учесника – студената у специфичном начину усвајања визуелно-ликовних знања и умења.

др Милорад Степанов, професор струковних студија
ментор и селектор изложбе

ОКТОБАР – МЕСЕЦ КЊИГЕ

Поводом месеца књиге школска библиотека је током октобра организовала акцију КЊИГА НА ДАР која је имала за циљ прикупљање књига за библиотеку. Нажалост, епидемиолошка ситуација, односно сам начин организације рада школе у условима изазваним пандемијом, омели су и ову акцију и прикупљен је мали број књига.

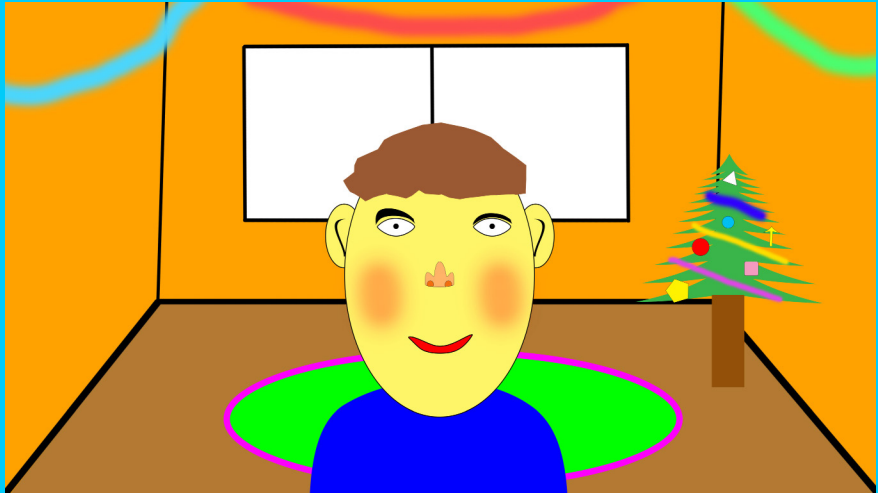

ЛУТКА КАО РАДНО-ИГРОВНО СРЕДСТВО

У оквиру предмета Методика васпитно-образовног рада студенти II године имали су задатак да израде лутку као радно-игровно средство. Одлучили су се за израду лутака од чарапа. Кроз радионицу су показали своју маштовитост, креативност и умешност што је резултирало лепим и корисним радно-игровним средством.

Стефан Радин

ТРАДИЦИЈА И ЊЕН ОДГОВОР ПРЕД ИЗАЗОВОМ COVID-19

Кроз читаву историју човечанства, традиционално народно стваралаштво пролазило је кроз велика искушења. Такви изазови бивали су различите природе, почевши од природних непогода, устанака, буна, револуција, светских ратова, миграционих кретања становништва која су са собом носила и велике последице по економију, губитак радних места и прилика за образовање, па самим тим и урушавање стандарда живљења становништва. Све то остављало је неизбрисиве трагове на здравствено и ментално стање читавих породица – свих нас и наших предака који заједно чинимо део народа, део колективне свести. Стога смо сматрали да је важно забележити мишљења компетентних људи на данас горућу тему, а која ће сутра бити део историје размишљања људи који живе од традиције и за традицију – наших колега. Из тог разлога повели смо разговор са нашом бившом, али и садашњом студенткињом Марином Илин, струковним васпитачем за традиционалне игре и студенткињом прве године мастер студија на ВШССОВ Кикинда. С обзиром на то да је Марина уметнички руководилац и да је више деценија провела у раду са најмлађима, прави је узор саговорника на ову тему. У разговору с Марином Илин добили смо слику о томе како се пробе одвијају у Удружењу „Фолклорика“. Пробе се у овом удружењу спроводе са децом предшколског и раношколског узраста, два пута недељно, најчешће у трајању од 45 минута. Речено нам је да је улаз у просторије Удружења „Фолклорика“ родитељима строго забрањен. Том приликом родитељи спроводе децу, са маскама на лицу, до уласка у просторије удружења, где деца након уласка преко дезобаријере, одмах затим спроводе и дезинфекцију руку. Тек након тога деца улазе у просторију за пресвлачење, па затим и у салу где Марина одржава пробе и уједно је сама свој корепетитор на хармоници.

Рад се у сали овог удружења одвија у малим групама, са свега једноцифреним бројем деце. За примену свих мера Правилника који је Удружење донело задужени су уметнички руководиоци који „о сваком непоштовању Правилника или његових одредби треба да обавесте председника Управног одбора“, како је наведено у Правилнику уредно истакнутом на огласној табли овог удружења

са просторијама у Новом Саду. На видном месту такође је постављен и распоред термина проба фолклорних ансамбала у Удружењу „Фолклорика“ са документом прегледа примена мера за спречавање појаве ширења епидемије заразних болести, а које се спроводе од 31. августа 2020. године.

Након стицања увида у рад удружења „Фолклорика“, у разговору са дугогодишњим уметничким руководиоцем Академског друштва за неговање музике „Гусле“ покушали смо да сазнамо и каква је ситуација у Кикинди. Уметнички руководилац Игор Попов, специјалиста за традиционалне игре, наводи да своје пробе одржава смањеним интензитетом. У даљем разговору он наводи: „Успели смо да се прилагодимо епидемиолошкој ситуацији тако што ван играчке сале чланови нашег Друштва носе маске, фолклорне групе су редуковане на по петнаест особа, приликом уласка у салу се дезинфикују руке, размак између две пробе је петнаест минута, да би се стигла дезинфиковати свлационица. Такође, приликом одржавања проба играчи се не држе за руке, него игра свако посебно на два метра растојања. Све у свему, није било лако прилагодити се оваквом режиму рада обзиром да се наши традиционални плесови играју у хвату за руке пуштене низ тело, за појас, рамена, под руку, значи уз физички контакт, који у ствари, играчима даје једну посебну енергију. Међутим, љубав наших чланова према традиционалним плесовима, музици и песми, учинила је да се изузетно успешно уклопимо у овакав начин рада, који, сви се искрено надамо, неће још дуго потрајати“, оптимистично завршава Игор Попов.

Упитали смо и Горана Станкова, уметничког руководиоца из КУД-а „Светозар Марковић“: „Уколико ова ситуација потраје, а све су индиције да се можда на јесен поново очекује поштравање мера, постоји опасност да ће добар део установа своју делатност морати да обустави, што би свакако била штета катастрофалних размера“. Наш колега и студент друге године мастер струковних студија, који је у фази израде мастер рада управо на тему традиционалних игара, додаје: „Буџет за културу је иначе и у редовним условима финансирања веома низак. Продужавање ове ситуације неизоставно би довело до несагледивих последица у раду установа од културног значаја“.

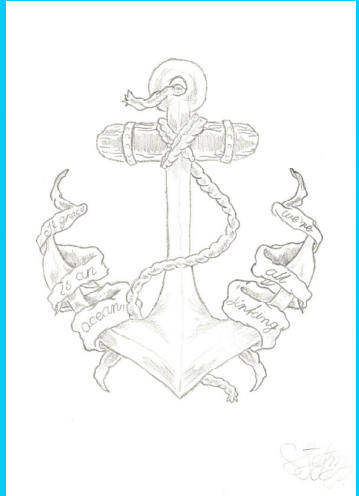
Потражили смо одговор и у књигама продуктованих људи и

мудраца. Мудри кажу да је овај свет саткан само од материје и енергије, и да је „мисао само импулс у материјално креирање стварности“, или како би то једноставно наш народ рекао: „Какве су ти мисли, таква су ти дела“. Након наших увида у рад само трију уметничких друштава, у ваздуху је изнад наших глава остао да лебди велики знак питања и само две емоције: страх од заразе или љубав према традиционалној песми и игри. Порука је стигла путем звонких и раздраганих гласова из сале у којој су деца играла и певала, а који је носио хладни новембарски ветар у стиху: 'Ајмо цуре, 'ајмо се окретат', која неће, немој да нам смета. Крени коло полако и тијо, не бил' дош'о ко је мени мио - не бил' дошло што је нама мило! Изгледа да су одговори за којима трагамо заправо сакривени у нама самима. Наша деца јесу наши велики учитељи и подсетници на сам смисао живота, лепоту живљења и слављења њене лепоте, управо кроз игру и песму. Тако се прославља и сам живот, на најприроднији начин, како се одувек и славио од када је света и века – у заједничкој игри и песми.

др Кристина Плањанин Симић

Стефан Попаживанов

Божихни обичаји некад и сад

Ближи се крај године и полако улазимо у период слава, веселих божихних и новогодишњих празника. Чак и у условима какви владају ове, 2020. године, родитељи ће се потрудити да деца приреде лепе празничне тренутке. Она ће се радовати поклонима и уживати у празничној чаролији. А како је бињло некада? Колико се разликује данашње празновање у односу на празнике наших бака и дека или још раније?

Обичаји који су настали веома давно, у нашој паганској прошлости, а затим нам модификовани и христијанизовани остали до данашњег дана, имали су улогу заштите породице и дома од злих сила. Посебно важно било је заштитити децу, јер су она представљала будућност заједнице. Такође, учећи млађе обичајима, старији су чували национални и верски идентитет и преносили га на нове генерације. Стога деца нису била пасивни посматрачи догађаја, него њихови активни учесници.

Божихни обичаји били су незамисливи без улоге детета у њима. Мушка деца одлазила су са очевима у шуму по бадњак, док су девојчиће остајале у кући и помагале око припреме празничне вечере. Уношење бадњака и сламе у дом пратило је незаобилазно „пијукање“. Деца су по слами простртој по поду тражила орахе, бомбоне и сличне посласице, док их је домаћица куће посипала пшеницом, благосиљајући и набрајајући домаће животиње. Деца су опонашала пијукање, блејање, мукање, рзање... и тако призивала благостање у наредној години.

Како би се сачувало здравље деце, врло често су коришћени магијски реквизити: гранчица бадњака, угарак бадњака са огњишта, комад чеснице, румена јабука, мед и слично. Све ово је имитативном магијом требало дете да учини здравим, руменим и заштићеним од нечистих сила. У циклусу божихних обичаја, деца су нарочито важну улогу имала у такозваном коринђању (стрављењу) и вертепу. Обредне поворке које су по селима ишле пред почетак божихног или ускршњег поста на покладе, звале су се машкаре или коледари. Због ласцивног садржаја које су врло често имале, у њима нису учествовала деца. Зато су коринђаши на Бадње вече, у највећем броју наших крајева била искључиво деца. Као и код свих обредних поворки, и код ових је циљ био донети благослов и

заштиту заједници у периоду када је зима најсуровија, обилазећи село од куће до куће, маскирани и певајући прикладне коледарске, коринђашке песмице. У свакој кући, како би заслужили поклон, рецитовали су или певали. Сигурно сте чули за „малог Јашу“, „малу Јулку“, „малу Јелицу“, „Божић бату“... све су то ликови из коринђашких песмица. Вертепаши су нешто новији обичај приказа три мудраца, пастира и краља Ирода, које су поред деце изводили и млађи момци, али оставимо ту причу за неки други пут.

Замислите једно савремено дете које се радује добијеном ораху. Незамисливо. Помислите колика је радост била добити свилену, салонску бомбону којом ћеш окитити јелку, а по завршетку празника њоме се осладити. Данашња деца то не могу да схвате. У празницима учествују у најбољем случају уређујући и китећи јелку, а често ни толико. Јасно је да савремени човек више не верује у мрачне силе, а и на религијску традицију гледа другачије. Празници су попримили комерцијални облик и најважнија је постала куповина поклона. Питање које се поставља нама, који смо се определили за рад са децом, а нарочито да млађим генерацијама пренесемо нашу традицију јесте: како сачувати суштину обичаја, а прилагодити је савременом човеку. Одговор није тешко дати. Деци кроз лепе, бајковите приче о нашим обичајима можемо пренети нашу изворну традицију. Научимо децу да рецитују коринђашке песмице, направимо заједно традиционалне маске од природних материјала. Окитимо јелку, али нађимо места и за гранчицу бадњака. Направимо заједно од теста фигурице домаћих животиња, какве су се некада стављале на обредне божићне хлебове...

И некада и сада кроз обичаје чувало се јединство породице. Неке елементе празника морамо прилагодити. Не живимо више у истим условима као пре педесет, сто или ко зна колико година. Немамо огњиште, не можемо у парку одсећи бадњак... Ипак, можемо сачувати симболику празника, окупити се око празничне трпезе и што је најважније, морамо научити децу да буду део празника, да активно учествују у свему и да се радују баш тим заједничким активностима, а не поклонима.

Милан Степанов

ПРИМЕРИ КОРИНЋАШКИХ ПЕСМИЦА (приредио Милан Степанов)

Ја сам мали коринђаш,
дај ми, газда, шта имаш:
вина, ракије,
да се Божић напије!
Ако нећеш ништа дати,
ја ћу Божић отерати!

*

Ја сам мала Јелица,
ујела ме керица.
(Или: Ја сам мали Пера,
ујела ме кера!)
Ја претрча' преко шора,
дај ми баба два, три ора'
мало вина и ракије –
ево Божић код капије.

*

Ја сам мали Јаша,
идем са салаша.
Ја не знам орати,
ја не знам копати,
само чаше испијати
и новаца добијати!

*

Ја сам мала Милица,
ујела ме лисица,
за ногу, за руку,
дај, газда, јабуку!

Процес стварања књижевних дела и њихов смисао

Уметност је најузвишенија делатност, саткана од вечности, недодирљива заборава, која превазилази ширину ограниченог људског ума. Главни је непријатељ логике и природних закона, а највећи пријатељ маште, емоција и слободе. Она је попут небрушеног дијаманта, дарованог само ретким, изабраним људима да га избрусе и обликују по својој жељи, и само они успевају да је препознају на сваком кораку, док се од погледа људи који су лишени овог величанственог дара вешто крије. Када бих хијерархијски разврстала врсте уметности, књижевност би заузела прво место. Сликаство, вајарство, архитектура, позориште и филм нам само визуелно могу представити ставове, схватања и поруке које нам стваралац шаље. Међутим, књижевност нам пружа могућност да сами креирамо слике у глави, подстиче нашу машту и буди сва наша чула.

Када је реч о мотивима који покрећу и подстичу писца на стварање књижевног дела, сматрам да емотивно стање писца непосредно пре писања књижевног дела игра кључну улогу. Емоције које се у том тренутку јављају су најчешће условљене околностима у којима се писац тренутно налази, културним и политичким дешавањима, дешавањима у приватном животу... Сваки писац је попут неуморног, вештог кројача. Речи су његово плетиво, а осећања, размишљања и схватања шаролика тканина којом плете књижевно дело. Најчешћи и најпознатији мотиви стварања књижевних дела су родољубље, односно љубав према родној земљи и понос националном историјом, а нарочито су чести мотиви неузвраћене и несрећне љубави. Писац некад ствара књижевно дело с циљем да скине терет са свог срца тако што ће своја осећања преточити на папир, некад с циљем да убеди читаоце у своје ставове, да читаоцима остави неку поуку или да би позвао масу на побуну или револуцију. Бројни су примери књижевних дела која су настала с циљем да неко схватање или појаву подрже или осуде. Не настају сва књижевна дела с циљем да се сачувају од заборава. Многи књижевници су писали о особама и догађајима које су желели да забораве. Своју разочараност, патњу, тугу и бол су лечили старим, добро познатим леком – писањем. На тај начин су настала величанствена дела којима су писци несвесно сачували од заборава особе и догађаје

које су желели да забораве. Они су наставили да живе у њиховим књижевним делима и након њихове смрти. Смисао сваког истински вредног књижевног дела треба да буде подстицање читалаца на размишљање, слање поука читаоцима, и што је најважније, постизање универзалности и уникатности које делу обезбеђују актуелност у свим раздобљима и епохама. Као што Иво Андрић каже, писац често ни сам не зна да ли пише о прошлости или о садашњости, јер прошлост и садашњост имају много заједничких карактеристика које се преплићу. У потпуности се слажем са том тврдњом.

Најбогатије и најсрећније земље су земље које су изнедриле даровите писце. Они су попут чврстих и високих бедема који ће их вечно чувати од заборавља. Књижевници су сунце које одгони мрак непросвећености. Благо свакој особи која добије ту привилегију да постане део живота неког писца, а још више ако је писац заволи! Тиме добија гаранцију да ће вечно живети.

Анђела Мичик

Миливој Француски

Студенти треће године ВШССОВ препоручују за читање...

Приредио Никола Халаи

Тамара Кучан – „Офлајн”

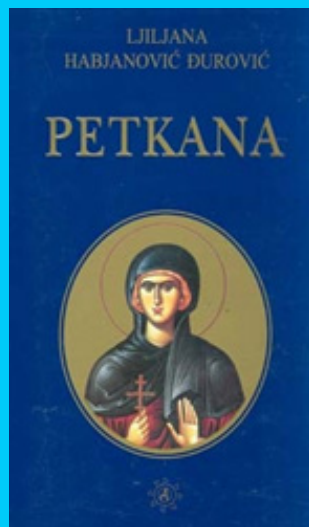
„Опседнута славом, занесена успехом, Ирис Марковић, јутјуберка и инфлуенсерка спремна је на све не би ли дошла до циља који је давно зацртала - до милион пратилаца на друштвеним мрежама и живота о каквом је сањала. Београд, мај 2019. године... Полиција добија анонимну дојаву. Беживотно и претучено тело Ирис Марковић, пронађено је у луксузној вили на Сењаку. Инспектор Миловановић и Павловић, нераскидив тандем за решавање најтежих случајева и најбољи пријатељи деценијама, на трагу су решења злочина. Пут ка истини, неко упорно омета. Ко ме се Ирис замерила? Да ли је убијена или се убила? Да ли је цену славе скупо платила?“

Експлозиван, мрачан и напет, тринаести роман Тамаре Кучан, представља аутентичан запис данашњег времена и мрака људске душе, зависне од обожавања публике, лајка и аплауза. Роман после кога ћете пожелети да се улогујете у споствени живот. (<https://www.tamarakučan.com/shop/oflajn/>)

Теодора Вуковић – „Ултравиолетна“

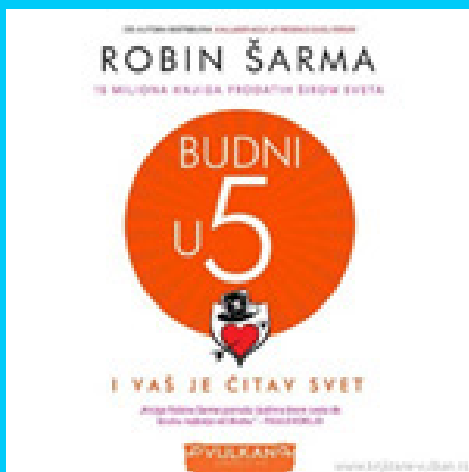
„Она је УЛТРАВИОЛЕТНА, а њена поезија/проза представљају глас младе генерације уметника – бунтовника, који се не плаше да гласно и пркосно изговоре своје мисли, док највеће тајне душе поклањају ноћима, у којима је инспирација, баш као и љубав јача од разума. Ова збирка јасно преноси и буди снажне, искрене и јаке емоције и уводи нас у богатство ума и душе младе уметнице. Јасно и гласно, без страха, делове своје душе точи у речи, универзалне истине, у којима можемо сви да се пронађемо. (<https://ikurbanart.com/proizvod/ultravioletna/>).

Љиљана Хајбановић Ђуровић – „Петкана”

„Петкана је роман о најпоштованијој и најдражој Светитељки православља, Преподобној Мајци Параскеви. О Њеној љубави према Господу и путу до Њега. О свим мукама Њених трагања. О борбама које је водила са Господарем људских слабости. И са собом самом. У раскошном свету средњовековног Цариграда, и у пустињи с оне стране Јордана. Каква је била и како Јој је било, како је Бог објавио као Своју угодницу, како су Њене мошти сељене од Цариграда до Трнова, па даље, преко Видина и Крушевца, до Београда, и опет из Београда, причају Она и они који су Је познавали. **Петкана је роман о вери. О трагањима за Богом, од када је у земљу јудејску стигао Онај који је дошао да нас научи љубави и праштању, па до данашњих дана. Петкана је истовремено и узбудљива и потресна прича о савременој жени, рођеној у другој половини двадесетог века, коју су учили да је прича о Богу лаж, али која је осећала другачије.** Светитељка јој се јавила у сну и она Је спознала и заволела таман на време да уз Њену помоћ разуме и преживи своју највећу несрећу. Шта је вера? Да ли је то тек прихватање постојања Божијег? Или живот у складу са десет Божијих заповести? Да ли смо Богу више окренути када смо срећни или када смо несрећни? Шта је веће искушење за душу – благостање или губитак и пад? На сва ова, и многа друга питања,

која вековима муче људску душу и ум, одговоре траже јунаци романа Петкана, који су истовремено јунаци и жртве узбудљивих историјских драма које су мењале свет.” (https://www.delfi.rs/knjige/2884_petkana_knjiga_delfi_knjizare.html)

Робин С. Шарма – „Будни у 5 (и ваш је читав свет)”

„Пре двадесет година, легендарни стручњак за лидерство и елитни перформанс Робин Шарма представио је концепт Будни у пет (и ваш је читав свет), заснован на револуционарној јутарњој рутини која је помогла његовим клијентима да повећају продуктивност, побољшају здравствено стање и сачувају смиреност у овом нашем превише компликованом свету. **Ова књига откриће вам: Како изванредни генији, пословни титани и најмудрији људи на свету почињу јутро да би постигли изванредна достигнућа. Мало познату формулу да бисте се пробудили инспирисани, фокусирани.** Детаљан метод да бисте имали времена да вежбате, ресетујете се и радите на личном развоју. Вежбе засноване на неуронауци које ће вам доказано помоћи да устанете лако док многи други спавају и инсајдерску тактику којом ћете одбранили таленте, вештине и снове од дигиталних ометања и других врста одвлачења пажње, како бисте уживали у богатству, учинку и величанственом утицају на свет.“ (<https://www.knjizare-vulkan.rs/popularna-psihologija/44805-budni-u-pet-i-vas-je-citav-svet>)

Тес Геритсен – „Хирург“

„У овом врхунском медицинском трилеру Тес Геритсен, ауторка бројних бестселера, супротставља истински поремећеног злочинца – и једину жену која га може спречити да не убије поново. Он ноћу тихо улази у спаваће собе својих жртава, које не слуте да ће се ускоро пробудити у кошмару на јави. Прецизност убичиних метода говори о његовом медицинском образовању и бостонске новине му убрзо дају надимак Хирург. Једини траг који полиција има јесте жртва једног готово истоветног злочина. Пре две године, др Кетрин Кордел је пружила отпор и успела да убије нападача пре него што је остварио свој наум. Сада овај нови убица понавља, застрашујуће тачно, све оно кроз шта је Корделова прошла. Са сваким новим убиством као да јој се руга и као да јој је све ближи, од болнице у којој ради до њеног дома. Једину наду јој пружа Томас Мур, детектив који води случај. Али чак ни он не може да заштити Корделову од генијалног злочинца који некако схвата најтајније страхове сваке жене коју убија и ужива у њима.“ (https://www.laguna.rs/n761_knjiga_hirurg_laguna.html?gclid=EA1aIQobCh-MI4vmH_vKx7QIV4wZ7Ch2HMArrEAYASAAEgKQ3_D_BwE)

Александра Бракен – „Најмрачнији умови”

„Када се Руби пробудила на свој десети рођендан, нешто у вези с њом се променило. Нешто толико застрашујуће, да је натерало њене родитеље да је закључају у гаражу и позову полицију. Нешто што је послало у Тармонд, свирепи „реhabилитациони камп” Владе. **Moжда је преживела тајанствену болест која је покосила највећи део америчке деце, али је, као и остатак преживелих, са собом носила жиг: застрашујуће моћи које није могла да контролише.** Са својих шеснаест година, Руби је једна од опасних. Када се истина открије, Руби једва успева да се жива извуче из Тармонда. У бекству је, очајнички тражећи једино уточиште за децу попут ње – Ист Ривер. Прикључује се групи деце која су успела да побегну из свог логора. Лијам, њихов храбри вођа, до ушију се заљубљује у њу. Али колико год Руби чезнула за њим, не сме да ризикује да му се приближи. Не након онога што се десило њеним родитељима. Када коначно стигну у Ист Ривер, ништа није као што изгледа, а понајмање мистериозни вођа кампа. Међутим, у причу су укључене и друге силе – људи који не презају ни од чега како би искористили Руби у својој борби против власти. Руби ће се суочити са ужасним избором, који ће можда значити да се одриче своје једине шансе да има живот какав жели.“ (https://www.delfi.rs/knjige/114228_najmracniji_umovi_knjiga_delfi_knjizare.html)

Корнелија Функе – „Срце од мастила”

„Дванаестогодишња Меги не зна ништа о необичном, моћном таленту свога оца – када чита наглас, он оживљава ликове из књига. Једне давне вечери, када је Меги имала три године, он је толико надахнуто читао из књиге Срце од мастила да се неколико зликоваца из књиге нашло усред њихове куће. А онда је Мо открио нешто још страшније – у тренутку када је ишчитао Каприкорна и његовог помоћника из Срца од мастила, у књигу је учитао Мегину мајку.“ (https://www.delfi.rs/knjige/8407_srce_od_mastila_knjiga_delfi_knjizare.html)

Жил Верн – „Пут у средиште земље”

„Усхићен научним напретком свог доба, Жил Верн нас у књизи Пут у средиште Земље (1864) наводи да поверујемо да је могуће спустити се у дубине наше планете. Писац је проучавао геологију, минералологију и палеонтологију и описима праисторијских животиња запрепастио стручњаке. У класичној научнофантастичној причи Жила Верна, професор Лиденброк, његов нећак, Аксел, и његов водич, Ханс, улазе кроз кратер на Исланду у унутрашњост Земље. Док ова група истражује шта се налази испод површине Земље, наилазе на мноштво необичних и предивних призора. Њихово путовање од Исланда до Италије открива изгубљени свет, задивљујућа створења и доводи их у многе опасне ситуације. Придружите се путовању у овој илустрованој адаптацији Верновог „Пути у средиште Земље”. (https://www.delfi.rs/knjige/55132_put_u_srediste_zemlje_knjiga_delfi_knjizare.html)

ОДРЖАН ДЕВЕТНАЕСТИ ЕТНО КАМП У КИКИНДИ

Овогодишњи, деветнаести по реду Етно камп, одржан је у периоду од 08. до 11. октобра у просторијама Академског друштва за неговање музике „Гусле“ у Кикинди. Иако је због епидемиолошке ситуације овогодишњи камп био мањег обима у смислу присуства мањег броја студената, он је по свом садржају био изузетно занимљив. Студенти Високе школе струковних студија за образовање васпитача у Кикинди, заједно са студентима Академије уметности из Новог Сада и студентима Факултета музичке уметности и Института за уметничку игру из Београда, имали су прилику да присуствују многим певачким и плесним радионицама. У петак, 9. октобра, одржана су два веома занимљива предавања, етнокореолога др Селене Ракочевић, професора ФМУ из Београда и етномузиколога др Кристине Плањанин-Симић, професора ВШССОВ из Кикинде. Након предавања, казивачи су интервјуисани у просторијама Друштва, а студенти су имали прилике да архивирају материјал са прошлогодишњег Етно кампа. Као куриозитет, у оквиру овогодишњег Етно кампа одржан је и концерт и уједно и промоција аудио ЦД-а женске певачке групе АДЗНМ „Гусле“, под уметничким руководством Магдалене и Игора Попова, васпитача специјалиста за традиционалну игру.

„Теренски рад омогућава истраживачима у смислу традиционалног наслеђа, сакупљање новог материјала, чак и на просторима за која смо одавно сматрали да су истражена и да нам ништа ново не могу открити“, наводи Игор Попов и наставља: „то нам омогућава и сагледавање промена, односно разумевање културних и историјских процеса и улоге плеса и музике у њима“. Иако из другачијих побуда и базичних интересовања, значај теренског истраживања осетио је и интуитивно разумео и цео тим Етно кампа Академског друштва за неговање музике „Гусле“ из Кикинде.

Стога је идеја о ангажовању студената етномузикологије, као извршилаца студијског истраживања музичке и плесне праксе Баната, отворила још једно, изузетно значајно, ново поглавље овог дугогодишњег пројекта. Будући да су ангажовани студенти ВШССОВ из Кикинде, као и студенти Факултета музичке уметности

у Београду, Академије уметности у Новом Саду, те Академије умјетности из Бања Луке и Института за уметничку игру из Београда, уједно је омогућена и жива размена идеја, енергије, али и иницијатива младих етномузиколога и будућих етнокорееолога, који своја основна професионална убеђења формирају у великој мери на основама теренског рада.

Базичну националну оријентацију Етно кампа одредило је усмерење ка истраживању традиционалне плесне и музичке праксе Срба староседелаца у Банату, али и оних досељених након Другог светског рата са динарског простора Хрватске, Босне и Херцеговине и, у мањој мери, Црне Горе. У неколико наврата, истраживана је и традиционална плесна и музичка пракса других етничких група, што је омогућило позиционирање и дубље разумевање српске традиционалне културе. Од 2007. године, истраживања која су организована у оквиру Етно кампа проширена су и на територију Румуније, при чему је истраживана српска плесна и музичка пракса. Трајање Етно кампа које је ранијих година било ограничено на последњу седмицу јула месеца, ове године проширено је током целе године, што је омогућило фокусирања истраживања мањег броја истраживача. После деветнаест година сакупљања и дигитализовања грађе, целокупан аудио, фото и видео-материјал похрањен је у архиви АДЗНМ „Гусле“ у Кикинди.

Боравак у Етно кампу за студенте представља значајно и јединствено искуство. Канцеларије Друштва се током десетак дана трајања Етно кампа претварају у спаваоне, клуб Друштва у кухињу и трпезарију, бројне сале у радне просторе, а чланови Друштва у срдчане домаћине. Дакле, сва дешавања се одвијају у просторијама „Гусала“, где је атмосфера крајње домаћинска, што боравак и рад студентима чини лакшим и пријатнијим.

На овај начин, током година је формирана највећа, и свакако најзначајнија „библиотека“ (писаних, аудио и видео-садржаја) теренске грађе прикупљене на тлу Баната. Поред грађе бележене од 1999, у архиви „Гусала“ налазе се и бројни подаци у виду научних радова, текстова и снимака, који су током година добијени од сарадника Етно кампа.

Значајан је податак да је ова богата грађа у сваком тренутку

доступна јавности, у чему се јасно спознаје мисија АДЗНМ „Гусле“, а која се односи на жељу за што једноставнијом и квалитетнијом трансмисијом података о прошлости и културној баштини Баната,

али и жељу за оживљавањем и промовисањем традиције овог краја.

Оно што свакако употпуњује програм Етно кампа су презентације семинарских, дипломских и мастер радова учесника Кампа, промоције књига, албума и часописа, као и предавања еминентних стручњака.

У разговору са студенткињом мастер студија ВШССОВ Кикинда Марином Илин која је имала прилике да буде учесник овогодишњег Етно кампа сазнајемо да су „предавања на кампу била веома едукативна, инспиративна, а нова сазнања огромна. Посебно бих истакла дискусије и разговоре након предавања који су указали на значај размене искустава и знања на пољу традиционалне игре и кореологије која су нама од велике помоћи“. „Овогодишњи циљ Етно кампа је свакако постигнут“, наводи директор ове институције Зоран Петровић, а то потврђују и студенти поменутих академија и високих школа који једва чекају следећу годину и повратак у Кикинду, на свечани јубилеј Етно кампа, 20 година постојања.

др Кристина Плањанин Симић

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

371.13

СТУДЕНТСКА бајка : лист студената Високе школе струковних студија за образовање васпитача у Кикинди / главни уредник Ангела Месарош Живков. - [Онлајн изд.]. - Електронски часопис. - Год. 1, бр. 1 (2020)- . - Кикинда : Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди; Студентски парламент ВШССОВ у Кикинди, 2020-

Начин приступа (URL): <http://vaspitacka.edu.rs/studentski-casopis/>. - Два пута годишње

ISSN 2738-1323

COBISS.SR-ID 31373577

